5758.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

WOENSDAG 15 SEPTEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 September.

De toestand van den Kerkelijken Staat. (1)

VI.

Eindelijk wordt door de revolutionnaire politiek de vrijheid en verscheidenheid der natuur ontkend en deze zooveel mogelijk vernietigd. — Groot is het geroep van vrijheid, en de meesten verstaan daarbij zich zelven niet. Welke is die vrijheid die men zonder het te weten huldigt? De slavernij! de absolute vrijheid van het Pantheïsme 't welk God en de wereld vereenzelvigt, eene vrijheid alzoo welke van noodzakelijkheid niet verschilt, en het grootste despotisme ten gevolge heeft. Zekere *noodzakelijke natuurgang* wordt in die politiek der nationaliteiten voor waarachtige menschelijke vrijheid in de plaats gesteld.

Gelijk in het burgerlijk leven de eene mensch den anderen behoeft, de eene zekere onafhankelijkheid bezit, de andere niet, er in die onafhankelijkheid zoowel als in die ondergeschiktheid graden zijn, waardoor eene *organische* orde ontstaat, en de *vrijheid* niet wordt uitgesloten zich in deze of gene dienstbetrekking te stellen, of door regtvaardig gebruik van zijn vermogen heer en grooter heer te worden over zeer verschillende personen en inrigtingen — evenzoo is het met de natiën. Niet alle natiën zijn afhankelijk, niet allen maken door eigen krachten alleen en zonder die van een andere natie een onafhankelijken staat uit, niet allen zijn óf afhankelijk, óf onafhankelijk in denzelfden graad. Frankrijk is onafhankelijker dan Nederland, Nederland is onafhankelijker dan de slechts neutrale Staat van België, enz.; en ook menschelijke *vrije* daad behoort tot de oorzaken van dat verschil. Het kan ontstaan door goed of slecht bestuur, door deugd en vlijt, door overwinning, verdrag, vrije keuze, erfregt, afstand, enz. enz. Dus is de natuur, en de heilzame gevolgen die daaruit voortspruiten, zijn evenmin te tellen als de jammeren, welke moeten geboren worden uit de vloekwaardige, God en mensch miskennende politiek door Napoleon verkondigd, en door zoovele onnoozelen toegejuicht. Allerrampzaligste wereldvrede, welken men voor den vrede van Christus te vergeefs poogt in de plaats te stellen! Gelijk naar de revolutionnaire leer der regten van den mensch, ieder mensch, alleen omdat hij mensch is, politieke onafhankelijkheid moet bezitten en Koning zijn, zoo moet iedere natie alleen omdat zij natie is zich door noodzakelijke ontwikkeling tot onafhankelijken staat verheffen. Alle Franschen moet één Frankrijk, alle Duitschers één Duitsch vaderland (2), alle Slavoniërs één Slavonië, alle Italianen één Italië uitmaken. En daar men de onafhankelijkheid niet meer als gradueel en eindig, maar *absoluut* denkt, kunnen die volken met elkander geen organische orde, die immers ongelijkheid vordert, uitmaken; maar moeten vereenigd worden door een vrijen bond, die evenwel onmogelijk zijnde, zich in oorlog van allen tegen allen moet oplossen. Het leert ons de Schriftuur begrijpen, hoe volken tegen volken zullen opstaan.

En hoe verder, moeten die in aard, in aanleg, in magt, en men mag wel zeggen in honderd opzigten van elkander verschillende natiën geconstitueerd zijn? Allen op dezelfde wijze. Naar eene abstracte, *à priori*-gedachte staatsorde, die uitdrukking is van het absoluut idee, den staat, maakt tot meer dan Kerk, tot God, en er een demokratiesch despotisme doet heerschen, 't welk godsdienstige, politieke, burgerlijke en persoonlijke vrijheid vereenzelvigt, en daardoor ook binnen den kring van iederen staat de verscheidenheid en waarachtige vrijheid der natuur onderdrukt.

Wij hebben geen woorden om onzen afschuw tegen deze goddeloosheden uit te drukken. Liever zeggen we: het is de glorie van Christus en zijne Kerk, dat de Kerkelijke Staat, dat Rome alleen door zijn bestaan deze leeringen veroordeelt, en bijna alleen de ware van God gewilde orde verdedigt.

Geen staat toont, door zijne eigenaardigheid, meer de verscheidenheid der natuur, en geen staat is vrijer gewild, laat meer ware vrijheid toe, en strekt meer ter bevordering van de vrijheid der volken.

Ieder staat heeft zijn eigenaardige oorzaak of grondslag: 't is militaire magt, 't is handel en industrie, 't is godsdienstig gezag, 't is rijkdom en grondbezit, 't is vrije ligging, enz. Doorgaans zijn of worden die oorzaken gemengd. Geene echter blijft zoo onvermengd en daardoor eigenaardig als godsdienstig gezag of vermogen. Dat zulk eene godsdienstige magt beginsel is van politieke onafhankelijkheid, en staat kan voortbrengen, is te klaar om het uit te leggen, en te zeer door de geschiedenis der wereld bevestigd om het te bewijzen. Welke magt is hooger dan geestelijke magt? Hoe menigvuldig waren de priesterstaten in de oudheid, en hoevele zijn er in de middeleeuwen niet ontstaan! Die vorst-Bisschoppen zijn verdwenen en de Paus alleen is vorst gebleven. (Wij laten de oorzaken en hooge bedoelingen daarvan ter zijde.) Even duidelijk is het, dat zoo de grond van de onafhankelijkheid der staten meer en meer gemengd wordt, ofschoon hij zijne eigenaardigheid niet verliest, het godsdienstig gezag meer onvermengde eigenaardige grond blijft van onafhankelijkheid. De Paus is vorst door 't geloof der Kerk, en het ware met zijne tijdelijke magt gedaan, indien óf het Katholiek geloof ophield te bestaan, óf aan den Romeinschen staat eene andere oorzaak dan 's Pausen geestelijke magt werd ten grond gelegd.

(1) Uit „de Katholiek."

(2) Wij hebben van het lied: *Was ist das Deutsche Vaterland?* evenveel afschuw als van de *Marseillaise*.

Uit Brussel wordt, dd. 12 Sept. aan de *Köln. Ztg.* geschreven:

„De vorstelijke bijeenkomsten zijn aan de orde van den dag. Koning Leopold, die morgen den Keizer der Franschen ontmoeten zal, wordt met de Septemberfeesten hier teruggewacht, en zal in Oktober met den Koning der Nederlanden in Luxemburg eene zamenkomst hebben.

De inwijding van den spoorweg van Arlon naar Luxemburg schenkt de gelegenheid tot die bijeenkomst.

Naar men verneemt zal de graaf van Vlaanderen, die over Ostende naar Engeland en Schotland gereisd is, bij zijne terugkomst een bezoek in den Haag afleggen, om alles voor de gemelde ontmoeting te regelen.

Men verzekert dat de Regering in de aanstaande zitting der Kamers slechts één ontwerp nopens de spoorwegen zal indienen, waarbij de *twee* koncessiën, voor zooveel noodig, zullen worden goedgekeurd en bekrachtigd. De hoop schijnt te zijn daardoor tot aanneming van de voorstellen der Regering meer kansen te openen.

Z. M. heeft herbenoemd tot burg. der gem. Deventer, mr. G. Dumbar; benoemd tot burg. der gem. Nieuw- en St. Joostland, jhr. mr. J. W. M. Schorer, Axel, dr. H. J. van Eck tot ontv. der dir. bel. en acc. te Capelle, Vrijhoeve Capelle en Sprang (hoofdplaats Capelle), I. Buys; op hun verzoek eervol ontslagen als burg. der gem. Nieuw- en St. Joostland, A. Bliek; Oudshoorn, mr. J. H. Verboom baron van Reede van Oudshoorn.

'sGRAVENHAGE, 14 Sept. De baron Andries von Hofmann, sekretaris van Staat en geheimraad van Z. M. den Keizer van Rusland, is in de rezidentie aangekomen en aan het *Hotel de l'Europe* afgestapt.

KAMP bij ZEIST, 12 Sept. De manoeuvres in het vuur waren heden veel beteekenend en werden, bij schoon weder, uitmuntend volbragt. De veronderstelling was, dat een vijand de Grebbelinie had bemagtigd en in twee kolonnes over Woudenberg en Nieuw Leusden oprukte, met het voornemen om onze stelling, links van de piramide genomen, aan te vallen. Onze troepen bevonden zich bij het eerste gevecht werkelijk op die plaats, waar in 1805 de maarschalk Marmont met zijn leger gekampeerd lag, van welk kampement op den grond nog duidelijke sporen aanwezig zijn. Onze voorhoede, onder bevel van den kolonel Knoop, was belast den vijand het hoofd te bieden en op te houden, tot dat het gros eene stelling zou hebben aangenomen; de kolonel Happé viel mede aan, doch in 's vijands linkerflank. De voorhoede trok, na een fiksch vuur, door de in slagorde staande linie, welke aanstonds het vuur overnam. Nog drie opstellingen werden retirerend en weder avancerend genomen, en op het oogenblik van beslissing deed de batterij 12 ponders, de rijdende art. en kav. den vijand geleide, voorafgegaan door de geheele voorste linie inf., die in den stormpas en luide hoera's met de bajonet aanviel en den vijand aan het wijken gebragt. Om 8½ ure was het sein van uitrukken gegeven en omstreeks 1¾ ure waren de troepen ingerukt. Er waren vrij veel nieuwsgierigen aanwezig, die onder andere hooggelegene punten, ook de piramide hadden bezet.

De opperbevelhebber heeft zijne tevredenheid, vooral aan de kommanderende officieren, doen kennen.

— 13 Sept. Na de opheffing van het kamp blijven hier van elk bataljon achter 1 officier en 36 man, die onder het bevel gesteld worden van den luitenant-kolonel van den generalen staf, J. B. E. von Motz en de luitenants van den generalen staf Hoekart en van der Beek, die met het traceren van het kamp waren belast. De materialen zullen geborgen worden in de naastbij gelegen magazijnen, en de tenten en verdere kampements-effekten in 's Rijks magazijnen te Delft. Tevens zal een detachement van bataljons mineurs en sappeurs, onder kommando worden gesteld van den kapitein S. Prinsen, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, uit Amersfoort, ten einde de stallen en hutten waarin de kavallerie gekampeerd is geweest, te doen opruimen.

NEER (Limburg), 30 Augustus. Gisteren, Maandag ten 5 ure is alhier, meermalen gesterkt met de H. Sakramenten der stervenden, ten gevolge eener slepende ziekte, in den Heere ontslapen onze zeer dierbare herder de Wel Eerwaarde heer van der Wielen. Hij werd geboren te Grave, en reeds in het jaar 1818 werd hij aangesteld als pastoor van Neer, na in ons midden eenigen tijd als kapellaan gefungeerd te hebben. Hij was alzoo 41 jaren onze herder. Hoezeer zijne onderhoorigen hem beminden, getuigen de vurige aanhoudende gebeden, welke voor hem, tijdens zijne langdurige ziekte, hemelwaarts werden opgezonden, alsook de algemeene en diep gevoelde droefheid, welke op dezen oogenblik op aller gelaat te lezen staat. En geen wonder; want zijn onvermoeide ijver, gepaard met veel bedaardheid en voorzigtigheid; zijn gastvrije en gulhartige omgang met zijne medebroeders; zijne teedere zorg voor de christelijke onderrigting en opvoeding der kinderen; zijne onuitputtelijke barmhartigheid jegens de zieken en noodlijdenden; in een woord, de echt priesterlijke deugden, die in den overledene uitschenen, hadden hem, in hooge mate, een ieders liefde en achting verworven. Hij geniet dan ook thans het loon, 't welk God voor de zijnen bereid heeft.

AMBT HARDENBERGH, 9 Sept. Sedert een paar dagen vindt men hier en daar hazen dood in het veld liggen. Men beweert dat ook onder dat gedierte de pokken heerschen.

ROTTERDAM, 13 Sept. Aan de markt van heden waren de prijzen der Boter: 1ste kwal. *f* 56, 2de kwal. *f* 53, 3de *f* 50.

GORINCHEM, 12 Sept. De marktprijzen van heden waren als volgt: Tarwe *f* 7.50 a *f* 9; Rogge *f* 5.70 a *f* 6.40; Gerst *f* 4.70 a *f* 5.50; Haver *f* 2.85 a *f* 3; Boonen *f* 7 a *f* 7.50; Zaad zonder handel; Boter *f* 0.85 a *f* 1 het Ned. ℔.; Kaas *f* 17 a *f* 21 de 50 Ned. ℔.; Eijeren *f* 2.80 de 100 stuks; Aardappelen *f* 2.50 a *f* 3.25.

De handel zoowel als de aanvoer van granen was vrij levendig. Ook was er veel vee aan de lijn, doch ging er weinig om; voor het buitenland werden er genoegzaam geene zaken gedaan en waren de prijzen hoog.

De telegraaf van heden meldt het volgende:

PARIJS, 14 September. De *Moniteur* meldt, dat de Fransche en Britsche Regering middelen beramen, om

aan de Chineezen eene geduchte kastijding te geven en van hen de schitterendste voldoening te erlangen voor de onlangs bij den Peï-ho gepleegde trouweloosheid.

ST. PETERSBURG, 13 Sept. Berigten uit den Kaukasus van 26 Aug. deelen mede, dat Schamyl gevangen genomen en naar St. Petersburg is opgezonden.

BERN, 13 Sept. De konferentiën zijn uitgesteld, daar de heer Colloredo nieuwe instruktiën van Weenen verwacht. Graaf von Wimpfen, sekretaris der ambassade te Napels, is aangekomen en heeft een bezoek aan den heer Colloredo gebragt. De groothertog van Baden is met zijne gemalin, zoon en gevolg alhier aangekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Sept. Graaf Reiset en ook de heer de Ferrière-le-Vayer, Fransch zaakgelastigde te Florence, zijn te Parijs aangekomen. De agent van het Fransche goevernement, naar men zegt, beweert meer dan ooit, dat de verjaagde vorsten veel kans zouden hebben, om door de bevolkingen in hunne Staten hersteld te worden, indien door de verwijdering der Sardinische kommissarissen alle vreemde druk uit Midden-Italië verdween. Graaf de Reiset heeft, te Turijn zijnde, op zijne terugreis naar Frankrijk, met den Koning van Sardinië eene konferentie gehad. Wat daarvan is uitgelekt zou zijn, dat de bedoelingen van den Sardinischen Koning ten aanzien van Italië, ook welligt zijne hoop, door het artikel van den *Moniteur*, met welk artikel hij door middel van den telegraaf kon bekend wezen, slechts weinig veranderd of verminderd zijn. In allen geval zou Viktor Emmanuel, naar gezegd wordt, zich eeniglijk gebonden achten door de bijzondere, personele mededeelingen van den Keizer der Franschen, en volstrekt niet door stukken van algemeenen aard of zijdelingsche waarschuwingen.

In eene korrespondentie uit Rome aan den *Univers*, dd. 30 Aug., wordt melding gemaakt van den eisch, welke den Paus door Keizer Napoleon zou voorgelegd zijn. De berigtgever laat het voorkomen, als veronderstelde hij dat het verhaal niet waar is en niet waar zijn kan. Inmiddels spreekt hij daarover het volgende opmerkenswaardige oordeel uit:

„De Fransche gezant is in den voormiddag van 29 dezer door den H. Vader ontvangen. Men meent te weten, dat de voorstellen van den hertog niet vereenigbaar zijn met de regten en waardigheid des H. Stoels, en eenigen besluiten er uit, dat eene weigering den terugtogt van het Fransche bezettingsleger ten gevolge zou hebben. Dit zou beteekenen, dat men, na den Paus op zijnen zetel hersteld te hebben, zich pletseling terug zou trekken om dien troon onder de slagen der Piëmonteesche en Mazzinische partijen te doen instorten. Men tracht dus aan den Keizer de bedoelingen van Cavour toe te schrijven en men wil doen gelooven, dat hij het werk zou vernietigen, 'twelk het christelijk Frankrijk aan den President der Republiek ingegeven had. Men drijft hem, wel is waar, niet tot een gewelddadigheid, welke Napoleon I ten val bragt, maar men noopt hem tot huichelarij. Men zal den Stedehouder van Christus, den verheven grijzaart geen geweld aandoen; maar hem slechts aan het revolutionnair gespuis overleveren. Men biedt den Franschen Keizer het bekken van Pilatus aan, opdat hij dien anderen Regtvaardige aan de Joden prijs geve, want ook deze heeft, als zijn meester, den moed, zich Koning te heeten. Pius IX is ook aan de wereld ten toon gesteld en zijne onderdanen hebben hem met doornen gekroond. Edmond About en andere lage penvoerders hebben hem met den mantel van hoon en smaad bekleed.

In den Franschen *Moniteur* leest men, hoe de Keizer en Keizerin in de hoofdkerk te Tarbes den God, die het lot der rijken in zijne hand houdt en van wien de wijsheid en het geluk van vorsten en volken afhangen, in diepen eerbied aanbaden. Dat na hun stil gebed, waaraan de omstanders inwendig deel namen, de Bisschop het *Domine sulvum* aanhief en hij vervolgens den zegen gaf met het Hoogwaardig. Bij het verlaten der kerk keerden de Keizer en Keizerin zich naar het altaar om het kruisteeken te maken, en het was den toeschouwers onmogelijk daarbij hunne ontroering te bedwingen.

„Men kan geen beter antwoord vinden voor hen, die den Keizer verdenken van het voornemen, om een vadermoord te veroorloven, welke zonder zijne toestemming geen plaats kan grijpen. En zou men kunnen gelooven, dat Frankrijk en het Christelijk Europa eene zoo zware daad zouden toelaten?"

— Aangaande de konferentie te Zurich meldt de *Nord*: „Verschillende berigten zijn over de konferentiën te Zurich in de wereld gebragt, doch onze verslaggever meldt dat nog bijna niets verrigt, en niet eens iets nopens de verdedigingslijn van Peschiera geregeld is. Oostenrijk schijnt niets te willen toegeven, en nopens de uitkeeringen welke Lombardije vordert, is men ook nog n[illegible] overeengekomen. Ook was reeds gezegd dat Oostenrijk de quæstie der hertogdommen [illegible] konferentiën zou doen regelen, terwijl ons geschreven wordt, dat graaf Colloredo het voornemen had, den 13n dezer op de uitvoering van het artikel der preliminairen aan te dringen, dat op de herstelling der vorsten betrekking heeft. Hij weet wel dat zijne poging niet baten zal, maar het kabinet van Weenen wil het beginsel der restauratie behouden, de inlijving verhinderen en in Midden-Italië een voorloopig bestuur bewaren, 'twelk op den langen duur de herstelling der hertogen zou kunnen begunstigen.

Dit plan zal verijdeld worden, wanneer de heer Desambrois dat punt niet wil aanroeren, en Frankrijk er zich aan onthoudt."

— De minister van Binnenl. Zaken, de hertog van Padua, heeft eene opmerkelijke instruktie aan de prefekten gerigt over den staat van het Fransche internationaal regt over den eigendom van lettervruchten en voortbrengselen van kunst. Daaruit blijkt, dat Frankrijk sedert 1843 acht-en-twintig overeenkomsten met Europesche Staten heeft gesloten. Achttien van deze overeenkomsten betreffen zoowel letterkunde als kunst; de zeven andere hebben alleen lettervruchten ten doel en hier onder behoort het koningrijk der Nederlanden. Voor tien Staten strekt de waarborg van den eigendom van het oorspronkelijk werk zich ook tot de vertaling uit, „maar binnen zekere grenzen en onder zekere in acht te nemen voorwaarden." Die 10 Staten zijn: Sardinie, Portugal, Engeland, België, Spanje, het groot hertogdom Baden, de Nederlanden, Hamburg, het koningrijk Saxen en Genève. De overeenkomsten met de overige Staten waarborgen in geenen deele het vertalingsregt. Wat betreft den wederkeerigen waarborg der uitvoering of voorstelling van muziek- of tooneelstukken, deze bestaat niet in de Nederlanden, Toskane en het kanton Genève.

Wat het certifikaat van oorsprong aangaat, alle boeken in de Fransche taal, waarvan de eigendom in het buitenland berust of die een buitenlandsche druk is van Fransche werken, die tot het publiek domein zijn vervallen, kunnen niet bij in- of doorvoer worden toegelaten dan begeleid van een bewijs van oorsprong, bevestigd en gelegaliseerd door de administrative autoriteit van de plaats der expeditie.

— De bekende dagbladschrijver Jacob Corte is in den ouderdom van 62 jaren overleden. Hij was een der oprigters van het dagblad *Le Temps*, dat onder de Regering van Lodewijk Filips een zoo grooten invloed uitoefende. Hij was een der vier onderteekenaars van het protest tegen de Julij-ordonnanciën. Na aan eene menigte Fransche bladen gewerkt te hebben, overleed hij in bekrompen omstandigheden.

— Te Parijs en Londen hebben de jobstijdingen uit China de aandacht van het artikel in den *Moniteur* en de gebeurtenissen in Midden-Italië afgewend. Niemand betwijfelt de noodzakelijkheid van krachtige maatregelen om voor eens en altijd aan de plagerijen en den overmoed van het hemelsche rijk een einde te maken. Men vraagt echter, of dit door Engeland alleen, of in vereeniging met Frankrijk geschieden zal. De vrienden van het Westersche bondgenootschap gelooven, dat door dit onverwachte voorval de kabinetten op vriendschappelijker voet moeten geraken.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Sept. De *Times* zegt, dat de barbaren, die zoo schandelijk het traktaat tusschen Engeland en China geschonden hebben, nu de kastijding zullen voelen, welke de beschaving zulk een even onbeschaamde, als in hare gevolgen bloedige kwade trouw bereidt, en zij het voorwerp eener wraak zullen zijn, die zij zelven noodzakelijk en regtvaardig moeten beschouwen.

Vervolgens herinnert het blad aan de feiten, die eenige jaren geleden tot vijandelijkheden tegen de Chineezen, aanleiding gaven, en de sluiting van een overeenkomst ten gevolge hadden, krachtens welke Frankrijk en Engeland het regt verkregen om aan het hof van Peking vertegenwoordigers te hebben. Een der bepalingen van dat traktaat schreef voor, dat de ambassadeurs dier twee landen naar Peking zouden reizen, om daar met de ministers van den Keizer van China de ratifikatiën van het traktaat uit te wisselen.

Nu, op het oogenblik dat de ambassadeurs den Peï-ho wilden opvaren om die uitwisseling te Peking te verrigten, werden zij door Mongoolsche troepen aangevallen.

De *Times* verwacht met ongeduld te vernemen, hoe het komt, dat de Engelsche admiraal, na de nieuwe versterkingen te hebben gezien, die aan den ingang van den Peï-ho waren opgerigt, geen maatregelen heeft genomen ten einde met den aard dier versterkingen bekend te worden, alvorens den doorgang te beproeven. Het blad maakt tevens de opmerking, dat de Chineezen sedert eenigen tijd een houding hadden aangenomen, welke den Engelschen admiraal had moeten nopen in de Chineesche wateren de grootste voorzigtigheid in acht te nemen. Hij had, meent de *Times*, zich gemakkelijk van dien pligt kunnen kwijten, daar hij sedert eenige dagen aan de monding van den Peï-ho ten anker had gelegen, alvorens den doortogt te beproeven."

De *Times*, een nieuwen oorlog met China onvermijdelijk achtende, zegt verder: „Als wij in overweging nemen dat het verlies aan officieren en manschappen bij dien aanval veel aanzienlijker is dan dat, door de geheele Britsche vloot geleden in het gevecht tegen de maritime verdedigingsmiddelen van Sebastopol op 17 Oktober 1854, dan kunnen wij den moorddadigen aard er van beter beseffen; maar het rampzaligste gevolg van dien strijd is, dat het noodzakelijk een nieuwen oorlog zal doen ontstaan.

„De namen van Shadwel en van van Sittart, zouden, daar zij op de lijst der gekwetsten worden gevonden, kunnen bewijzen, dat de twee fregatten, waarop zij bevel voerden — de *Magicienne* en de *Highflijer* — deel aan den strijd hebben genomen, terwijl de opperbevelhebber van de zeemagt in Oost-Indië ook met zijn persoon de oorlogschatting heeft betaald, daar hij op dezelfde lijst gevonden wordt.

„Wat nu dat zeegevecht heeft voorafgegaan, of wat de bijzonderheden er van zijn geweest, men weet genoeg om te kunnen vorderen, dat ieder druppel bloeds, die gestort is, gewroken worde. De barbaren, die geenerlei traktaat eerbiedigen, moeten ten minste leeren wat het kost ze te schenden, en Engeland en Frankrijk — of zoo noodig Engeland zonder Frankrijk — moeten die woeste horden aan zulk eene kastijding onderwerpen, dat, mogt ze in hen geen gevoel van liefde wekken, zij hun ten minste voortaan een gevoel van schrik inboezeme."

— Den 7n dezer is van Woolwich een aanzienlijke hoeveelheid krijgsmaterieel naar Gibraltar gezonden ter wapening der nieuwe versterkingen aldaar; het geschut is onder het toezigt van kapitein Armstrong vervaardigd. De nieuwe verdedigingswerken dier plaats bestaan hoofdzakelijk uit vier lage batterijen, die niet hooger dan acht voet boven den beganen grond zijn. Ieder dier batterijen zal met vijftien Armstrong-kanonnen, van het zwaarste kaliber, dat tot hiertoe gemaakt is, gewapend worden. Om zulk een stuk te vervoeren worden vijftien muilezels vereischt. Volgens het daarvan gegeven verslag dragen die stukken gewoonlijk acht duizend ellen ver en zijn van een optiesch instrument boven het sondgat voorzien, waardoor men in staat wordt gesteld op een aanzienlijken afstand de voorwerpen te onderscheiden, welke men wil treffen. Behalve de vaste verdedigingsmiddelen voltooit men op dit oogenblik te Portsmouth geblindeerde, drijvende batterijen, bijzonderlijk bestemd ter verdediging van Gibraltars haven, waarmede het Engelsche goevernement zich op ernstige wijze schijnt bezig te houden.

De kommissie, benoemd om de wijzigingen te onderzoeken, welke men in de wapening der oorlogschepen wil brengen, heeft, naar gezegd wordt, zich met eenparige stemmen uitgesproken, om Armstrongs stelsel op het geschut der linieschepen van alle grootte toe te passen. Ten aanzien der vaartuigen van minderen grootte heeft die kommissie haar besluit nog niet doen kennen.

Die wijziging in de wapening der oorlogsschepen is van groot gewigt, doch er zal veel tijd toe vereischt worden om ze uittevoeren. Intusschen heeft het goevernement te Newcastle-on-Tyne een geschutgieterij op groote schaal opgerigt, bestaande uit vijf groote werkplaatsen, ieder lang 312 eng. voeten, bestemd tot het fabriceren van Armstrong-kanonnen. Men vindt daar kolossale werktuigen, o.a. aambeelden, die 22.000 (ned.) ponden wegen.

Iedere week moet die fabriek vier Armstrongstukken van het zwaarste kaliber leveren, alzoo 's jaarlijks twee honderd acht stukken. Zoodra ze in werking is getreden zal een tweede fabriek van dezelfde soort worden opgerigt. De grond er voor is bereids gekocht. Uithoofde van de gemakkelijkheid, waarmede men zich daar van brandstof kan voorzien, en die der inscheping, heeft men New-Castle voor die inrigtingen gekozen.

— Eene, ettelijke maanden geleden, benoemde kommissie, ter navorsching der middelen om de troepen in goede gezondheid te behouden, heeft begrepen dat men, om dat doel te bereiken, aan soldaten moest leeren dansen en biljard spelen, ook het kaatsspel en de gymnastiek. Die meening is door den minister van Oorlog gedeeld, en hij heeft aan al de kolonels van het Engelsche leger bevel gegeven, om ten koste van hunne regimenten het noodige materieel en personeel aan te schaffen, ten einde met 1° Januarij aanst. het besluit door hem genomen, ten uitvoer te brengen.

— Betreffende het ongeluk aan boord van de *Great Eastern*, zijn thans meer uitvoerige berigten ontvangen. Het bevestigt zich, dat de uitbarsting plaats had door den voorsten schoorsteen, die uit de machinekamer midden door den grooten gala-salon en de daaronder gelegen tusschendeks-kajuiten loopt. Om de hitte rondom den schoorsteen te verminderen en kolen te sparen, had men dezen, gelijk op vele stoombooten gebruikelijk is, met een ijzeren omkleedsel of mantel omgeven, welken men hier te lande *a feed-pipe casing* noemt. Deze mantel omgeeft den schoorsteen van het benedenste

wandeelte van het schip tot boven het dek, en in de ruimte tusschen beiden wordt van boven af door middel van eene pomp water gebragt, dat door den schoorsteen langzamerhand verwarmd wordt en van onderen in den ketel vloeit, die daardoor eene hoeveelheid water ontvangt, dat reeds warm is. De voordeelen van deze inrigting zijn dus gemakkelijk te begrijpen, doch het groote nadeel is daarin gelegen, dat de mantel spoedig lek wordt, het water op den grond neerdruppelt en het vuur onder de ketels uitdooft, of wel er wordt in den mantel stoom ontwikkeld, die den geheelen toestel doet springen, als de kraan, waardoor het water wordt uitgelaten, niet behoorlijk in de dienst voorziet. Het laatste is bij de *Great Eastern* het geval geweest. De mantel van den voorsten schoorsteen was met stoom gevuld; hij sprong onder de groote drukking er van op den bodem, verbrijzelde alles in den omtrek, scheurde den schoorsteen beneden, en slingerde het bovenste gedeelte er van in de lucht, 't geen weder op het dek nederviel. Het was een der vreesselijkste uitbarstingen, welke ooit door den stoom zijn teweeggebragt. Geen ander schip, zelfs het grootste linieschip, had daaraan weerstand kunnen bieden; het ware uiteengeslagen en binnen weinige minuten gezonken. De *Great Eastern* weerstond echter dien schok; de uitbarsting bleef bepaald tot de ijzeren ruimte, waarin zij ontstond; geen enkele rib, geen enkele plaat raakte uit haar verband en zoo weinig had de geheele machinerie geleden, dat nog schroef, noch scheprad een oogenblik het werk moesten staken.

Behalve de bemanning bevonden zich ongeveer 100 gasten aan boord. Het gezelschap zat Vrijdag namiddag aan tafel, toen het schip op de hoogte van Hastings arriveerde. Om de romantische kust in oogenschouw te nemen, verlieten verscheidene gasten nog vóór het dessert de tafel; de overigen volgden, ten spoedigste naar het dek en aan deze gelukkige omstandigheid hadden zij hun leven te danken. Niet lang nog waren de gasten boven, of het voordek sprong als eene mijn open; de schoorsteen vloog in de lucht; uit de diepte steeg een geweldig gedruisch op, gevolgd door reusachtige stoomkolommen, zoodat niemand tien stappen van zich af kon zien. Allen die zich bij den kapitein op de brug bevonden, stonden als verplet en niemand wist wat er gebeurde, toen plotseling een hagel van stukken ijzer, glas en hout op hen nederviel en hen dwong zich te verwijderen. Dit duurde eenige sekonden, toen dreef de stoomkolom eenigzins uiteen en maakte het mogelijk een blik op de plaats des onheils te werpen. Uit de opening, waar de schoorsteen gestaan had, stegen als uit een krater voortdurend stoomkolommen op. Elk die zijne bezinning niet verloren had, ijlde naar die plek.

Kapitein Harrison, de eerste bevelhebber van het schip, greep een touw en liet zich daaraan, midden door rook en stoom, in den grooten salon af. Daar vond hij echter niemand dan zijn dochtertje, dat als door een wonder ongedeerd was gebleven. Kapitein Harrison zette vervolgens zijn togt voort, hetgeen echter geen gemakkelijke arbeid was. De kleine dames-salon was vol overblijfselen van aan stuk geslagen voorwerpen, alles was verbrijzeld en vernield. Door de planken, welke op verscheidene plaatsen gespleten waren, konmen naar beneden zien in de ruimte, waar de ketels zijn. De deuren der ketels waren door de uitbarsting uiteen geslagen, de vlammen sloegen naar buiten en dreigden het schip aan te tasten.

Doordien er betrekkelijk weinig passagiers en onder deze zoovele zaakkundigen aan boord waren, was de verwarring minder groot dan bij dergelijke rampen anders gewoonlijk het geval is. Doch hoe, indien ook eene uitbarsting in den volgenden schoorsteen mogt plaats hebben, waarvan de mantel gloeijend heet was! De bouwmeester van het schip, de heer Scott Russell, liet onmiddelijk, op dit gevaar bedacht, al de stoomkleppen openen en beval de snelheid van het vaartuig te verminderen. Het schip werd vervolgens naar de wal gestuurd, ten einde bij eene onverhoopte tweede uitbarsting meer in het bereik van hulp te zijn, terwijl door middel van de stoompomp ontzaggelijke watermassa's in den brandenden oven werden geworpen. Allen waren druk aan het werk, toen plotseling het geroep: „een man over boord!" zich deed hooren. Men snelde naar de verschansing en werkelijk dreef het lijk van een mensch op de golven; het bleek dat te zijn van een stoker, die zware brandwonden had ontvangen en door het gat, waardoor de asch wordt verwijderd, of naar beneden gevallen, of gesprongen was. Het scheprad zal hem vermoedelijk terstond gedood hebben.

Middelwijl hadden zich eenige wakkere manschappen naar de eigenlijke plaats van het onheil, de ovens van den ketel, begeven, ten einde naar de stokers om te zien. Er waren er 12 beneden geweest; zij leefden, doch geen enkele onder hen of hij had zware brandwonden gekregen. Langzamerhand werden zij naar boven gebragt; vier hunner zijn reeds bezweken, terwijl de overige acht mede in een hopeloozen toestand verkeeren.

Al hetgeen hier verhaald is, viel in het tijdsverloop van nog geen half uur voor. 20 minuten na de uitbarsting was de oorzaak er van geen geheim meer, waren de noodige maatregelen van voorzorg genomen, en wisten kapitein en passagiers dat geen verder gevaar te duchten was. De brand in het beneden gedeelte van het schip was men ook door middel van de stoompomp meester geworden, en de kapitein besloot dus de reis naar Portland voort te zetten. Aan de passagiers werd nu vergund het tooneel der verwoesting in oogenschouw te nemen. Die verwoesting was vreeselijk. De eene helft van den prachtigen grooten salon was een doolhof van scherven van allerlei grootte en vorm, de vergulde ijzeren zuilen waren gebroken, gebogen of verwrongen; de spiegels voor het meerendeel vergruisd, de meubelen vernield, tapijten en gordijnen aan flarden gescheurd. In den kleinen dames-salon was de verwoesting nog grooter; in de daaronder gelegen benedendeks-hutten en nog meer naar beneden in de ruimte, waar de mantel sprong, was het nog veel erger gesteld.

De uitbarsting niet mede gerekend, heeft de *Great Eastern*, op zijnen eersten togt volkomen aan de verwachting beantwoord.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 11 Sept. Na onmiddelijk bij zijne aankomst een onderhoud met graaf Rechberg gehad te hebben, is vorst von Metternich gisteren bij den Keizer ten gehoore ontvangen.

— De wet, welke de staatsregten der Protestanten in Hongarije en omliggende landen regelt, heeft hier algemeen genoegen gegeven. De handelswet ligt nu aan de beurt om uitgevaardigd te worden en moet het door den heer von Bruck bewerkte plan tot grondslag hebben. Over de nieuwe verordening nopens het burgerlijk regtsgeding zal nog eerst beraadslaagd worden.

BERLIJN, 12 Sept. Aan de *N. Pr. Ztg.* wordt uit Parijs geschreven:

„Het verwondere niemand, als men op een fraaijen morgen verneemt, dat de wettige vorsten van Midden-Italië in de handen des Keizers van Oostenrijk afstand gedaan hebben en deze de stichting van een rijk voor prins Napoleon in Midden-Italië toestaat. Brieven uit Weenen doen blijken, dat die gedachten in de hoogste kringen veld winnen, waar men door alles, wat in Engeland en Duitschland, na den vrede van Villafranca, geschiedt, nog meer verbitterd is, dan over de houding der kabinetten van Londen en Berlijn voor en gedurende den oorlog."

— Door ingezetenen van Stettijn is aan den prins-regent een adres betreffende de Duitsche hervormingsquæstie toegezonden. Graaf Schwerin heeft namens den prins-regent daarop geantwoord en verklaard, dat deze de in het adres uitgedrukte gevoelens van trouw en vertrouwen, alsook van liefde voor het Pruissische en Duitsche vaderland, met vreugde vernomen heeft. Hij voegde er het volgende bij met betrekking tot het standpunt, waaraan de Pruissische Regering meent ten opzigte van het streven naar hervorming van den Duitschen bond, te moeten vasthouden. De door de laatste gebeurtenissen, bij alle verscheidenheid van gevoelens, levendig geworden overtuiging, dat de onafhankelijkheid en magt van Duitschland uitwendig een vast zamenhouden dier krachten en eene wijziging der bonds-konstitutie in dien geest voorop stelt, wordt ook door de Pruissische Regering ten volle gedeeld. Doch zij mag zich door de uitingen, welke uit dit nationale bewustzijn voortvloeijen, in hare overtuiging, van hetgeen als heilzaam beschouwd moet worden, niet laten afbrengen van den weg, dien de eerbied voor vreemde regten en het besef, wat in den tegenwoordigen tijd bereikbaar is, haar voorschrijven.

Dezelfde eerbied voor regt en wet, dien Pruissens inwendigen toestand kenmerkt, moet ook de rigtsnoer zijn van Pruissens verhouding tot Duitschland en zijne Duitsche bondgenooten. Door het bevorderen van de algemeene belangen van Duitschland op het gebied, waarop men praktische rezultaten mag verwachten; door versterking der weerbaarheid van het gemeenschappelijk vaderland; door bevestiging van een verzekerden regtstoestand op het geheele bondsgebied, gelooft Pruissen in het tegenwoordige oogenblik meer nut in Duitschland te kunnen stichten, dan door ontijdige voorstellen tot herziening van de bonds-konstitutie. Vast besloten, tot dit doel onafgebroken werkzaam te zijn, gelooft de regering aanspraak te mogen maken op het vertrouwen, dat zij te regter tijd die wegen zal weten te vinden, waarop Duitschlands en Pruissens belangen zich met de voorschriften van pligt en geweten vereenigen.

STADSNIEUWS.

239ste Staats-Loterij. (Prijzen van ƒ 1000 en daarboven.) 5de Klasse, 10de Lijst: Nº 12309 ƒ 2000, Nº 3567, 7879 en 16970 ieder ƒ 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 14 September.

BEVALLEN (10 Sept.): J. Scheffer, geb. Keller, B. Asscher, geb. Fedder, Z. A. W. Kisters, geb. Faupel, D.

OVERLEDEN (9 Sept.): J. F. van Wijngaarden, 35 j. - J. Baarslag, 7 j. - J. Ihle, 27 j. — (11 Sept.): E. C. Wijsmuller, geb. Wehrbein, 34 j. — (13 Sept.): H. Verhoesen, geb. Lambooy, 53 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		13 SEPT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.			
Nederl. Bank	4 ″	164½		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64 11/16	64¾	64¾
Dito Dito	3 ″	78⅛		
Dito Dito	4 ″	98⅝	98¾	98 11/16
Amortisatie-Syndikaat	3½ ″	95		
Aand. Handel-Maatsch.	″	125	125½	125¼
Oost-Ind. Leening	4 ″	98	98⅛	
Aand. Holl. Spoorweg				
Leening idem	4½ ″			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″			
Maatschappij van Weld.	4 ″			
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½ ″			
Dito *Rothschild*	2½ ″			
Frankrijk, Certifikaten	3 ″			
Spanje, Obligatiën	1½ ″	33⅛	34	34
Dito	3 ″	44⅝		
Dito Binnenlandsche	3 ″	41¼	42⅝	42 1/16
Amortisable Schuld		10⅜	10¾	10¾
Bewijzen Coupon		4½		
Crediet Instel. bij *Pereire*				
Portugal, Obligatiën	3 ″	44⅛	44⅜	44⅜
Dito 1856	3 ″	42⅝	42 13/16	42 13/16
Uitgestelde				
Rusl., Obl. bij *Hope en Cº.*	5 ″	104½		
Dito bij idem 1828/1829	5 ″	101½	101¾	
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″	86⅛	86⅜	
Dito bij idem 1840	4 ″			
Dito bij *Stieglitz*	4 ″	83		
Dito Nieuwe	4 ″			
Dito 5de Serie	5 ″	93½		
Dito 1855, 6de Serie	5 ″	100¼	100⅝	100⅝
Dito Adm. te Hamburg	5 ″			
Dito dito te Londen	5 ″			
Dito dito dito	4½ ″			
Inschrijv. in Assignatiën	6 ″			
Certifikaten van dito	6 ″	64⅛		
Spoorweg Aktiën	5 ″			
Polen, Aand. 1835, fl. 500		155½		
Obligatiën	4 pCt.	78¼		
Pruissen, Oblig.	5 ″	99¾	100	99⅞
Aandeelen 1854	3½ ″			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″			
Dito dito	4 ″			
Dito Metalliek	5 ″	51	53	52⅜
Dito Rente Amsterdam	5 ″	69¾	70¼	70
Dito Nationale 1854	5 ″	55⅜	57¼	56⅜
Dito dito	2½ ″	27½	28¼	28⅛
Weener Bankaktiën	ƒ	800	810	805
Dito Aand. fl. 250, 1839	″			
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	258		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″			
Dito bij *Rotschild*	5 ″			
Denemarken, Obl. te Lond.	5 ″	99½		
Dito	3 ″			
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″			
Dito 1839 van £ 100	5 ″			
Dito 1843 „ „ 100	5 ″			
Dito 1852	4½ ″	91⅜		
Dito 1858	4½ ″			
Sardinië	5 ″			
Peru, Geldl. 1854	4½ ″			
Dito te Parijs	″			
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″	14⅞	15¼	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	3 ″	25⅜	25⅝	
Dito Uitgestelde	1 ″	13¼	13½	
Grenada, Obligatiën	3½ ″	15	15⅛	
Dito Uitgestelde		4¾		
Mexiko, dito	3 ″	19½	19 11/16	
Nrd-Amer. Ph. *Hope en C.*,	Lr. A ″			
Dito dito	Lr. B ″			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Amerik. Bank-Aktiën				
Illinois Spoorw. Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.			
Louisiana	5			
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5			

Handel-Maatschappij kontant 125, dito Leening 1858 4 pCt. —; Russische Spoorweg volgefourneerde 227¾, 28; Hypotheek 4½ pCt. —; Fr.-Oost. Spoorw. Oblig. bij Hope 3 pCt. —; N. Port. 42½, ¾; 3 pc. Russen 64¼.

Hollandsche fondsen waren prijshoudend, daarentegen werden Spaansche Binnenl. en voor Oostenrijksche fondsen tot veel verlaagde koers afgegeven. Laat Beurs herstelde de markt, doch sluiten dezelve alle beneden de koersen van gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 14 September tot 2 ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64 13/16; Aand. Handel-Maatsch. 126, Spanje, Binnenl. 3 pc. 43⅜; Rusl. Obl. bij Hope en Cº, 5 pc. 104¼, Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie 5 pc. 100⅞, Oostenrijk, Met. 5 pc. 56⅛, dito Rente Amst. 5 pc. 73¾, dito Nationale 1854 5 pc. 58 1/16, dito 2½ pc. 30.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 13 Sept. België 2½ pc. 55¾ D: 4½ pc. 97g; Metal. 54g; Nation. 58½; Spanje 1½ pc. 33¼ p; 3 pc 43p.

PARIJS, 13 Sept. Rente kont. 4½ pc. —.—, in liq. 3 pc. 68.40; op tijd 3 pc. 68.30; Credit mobilier 777.50; Fr.-Oost. Spoorw. 525.—, Russ. Spoorw.-Aktiën 500; Spanje 1½ pc. 34⅜; 3 pc. 44; Passive 10½; Cred. Spanje 272.50; Rom. Leening —,—.

MADRID, 12 Sept. Spanje 3 pc. 44.40; 1½ pc. 34.50.

LONDEN, 13 Sept. Cons. 95 a 95⅛; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexiko 20⅞ a 21; 4½ pc. Peru —; 3 pc. id. —; 4½ pc. id. doll. bonds —; Grenada uitgest. 4⅞ a 5⅜; id. werkelijke 17⅛ a 17⅜; 5 pc. Venez. 27 a 27½; 2¼ pc. id. 14¼ a ¾; 5 pc. Port. 45½ a 46; 3 pc. Spanje 46 a 46½; 1½ pc. id. 34¼ a 34¾; Coupons 4⅝ a 4⅞; Passive 11½ a 11; 4½ pc. Russen 98 a 99; 5 pc. id. 111 a 112; 2½ pc. Holland 64 a 65; 4 pc. id. — a —; Illinois Shares 62 a 63; id. 7 pc. Oblig. 78 a 80; Sardinië 85½ a 86½; Ecuador —.

WEENEN, 13 Sept. Met. 5 pc. 73.75; Nat. 78.—; Loten 1854 4 pc. 108.75; Bank-Aktiën 867; Noord-Baan-akt. —.—; Credit Anst. 204.—; O.-Fr. Spoorw.-akt. 260.90; Lomb. Venetiaans. —.—, Nieuwe —.—; Wissel op Londen 3/m. 12.52; Goud 20; Zilver 18¼.

BERLIJN, 13 Sept. Metalliek 5 pc. 54; Nationale 59¾, Stiegl. 5de serie 99; 6de id. 106; Rusland 5 pc. ——, Pruiss. Staats. 4½ pc. 102; id. Nieuwe 5 pc. 102¾; Fr. Oost. Spoorw. 139; Credit 80½; Wissel op Londen 3/m. 6 th. 18⅜, Parijs —, Hamburg —, Amst. zigt 141¾, 2/m. 141⅛, Weenen —, Petersburg 96¼.

FRANKFORT, 13 Sept. Metalliek 5 pc. 55; Nation. 60, Cred. Akt. 208, Spanje 3 pc. 43, 1½ pc. 34; Bankakt. 883, Wissel op Londen 116½, Weenen 93⅛, Parijs —, Diskonto —.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	f 55 7/16	2/m. Livorno	f 38½
Zigt „	„ 55 13/16	„ Napels	„ 79
2/m. Bordeaux	„ 55	3/m. Petersburg	„ 163
½/m. „	„ 55½	6/w. Weenen	„ 93
3/m. Madrid	„ 238	„ Augsburg	„ 99
„ Cadix	„ 240	„ Frankfort	„ 99¾
„ Sevilië	„ 237	2/m. Hamburg	„ 35⅛
„ Bilbao	„ 237	Zigt „	„ 35⅜
„ Lissabon	„ 40⅜	2/m. Londen	„ 11.65
„ Porto	„ 40¼	Zigt „	„ 11.70
2/m. Genua	„ 45¼	Rotterdam	„ ¼

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f —,— à —	Pruissische	f 34¾	à	—
Napelsche	„ —,— „ —	Spaansche	„ —,—	„	—
Div. in £	„ 11,62½ „ —	Hamb. Russ.	„ 32¾	„	—
Eng. Russen	„ 11,75 „ —	Russ. in Z. R.	„ 33¼	„	—
Fransche	„ 55¼ „ —	Polen „ „	—	„	—
Belgische	„ 55¾ „ —	„ „ Fl.	„ 26	„	

Buitenl. Spanje f 55⅛. Nation. Met. d°. 1 Julij 1859, f —.—.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,60	à 9,70
Oude Gerande Dukaten	„ 5,50	„ 5,60
Wigtige Souvereinen	„ 11,65	„ 11,75
„ Pistolen	„ 9,55	„ 9,65
Stukken van 20 Franks	„ 9,30	„ 9,40

Baren Goud en Speciën à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 9½ à 10½ pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Franks	„ 2,33	„ 2,36
Brabandsche Kroonen	„ 2,65	„ 2,70
Fransche	f 2,70	f 2,75
Pruissische Daalders	„ 1,75	„ 1,78
Zilver 1000 à 980	„ —,—	„ —,—
„ 900 „ 700	f 104,20	à 105,—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 14 Sept.

Van Tarwe verkocht: 132 ℔ j. b. Pools. f 305; 129 ℔ dito f 275; 129 ℔ ger. dito f 235; 130 ℔ n. Geldersche f 253.
Van Rogge: 117 ℔ Petersburg f 158.

ROTTERDAM, 13 Sept. Tarwe: 162/2 ℔ j. Hoogl. Kleefs. f 295; 163/2 ℔ dito dito f 290; 163/2 ℔ j. Bovenl. Ris f 270, f 175. — Boekweit: Op 140/2 ℔ n. Rijn f 175.

SCHIEDAM, 13 Sept. Rogge: 144/2 ℔ n. Archangel f 164 6/w.; 144/2 ℔ Pernau f 166 6/w. — Gerst: 131/2 ℔ Koersche f 172 kt., 175 3/m.; 129/2, 130/2 ℔ Libau f 166 kt., 170 6/w. — Moutwijn f 14.75; Jenever f 20,25; Amst. Proef f 21,50 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling f 0,50 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 13 Sept. Smith, Corsair, Sunderland.
VLIE, 14 Sept. Smit, Catharina Frederika, Nerva.
HELVOET, 13 Sept. Holyrood (st.), Leith.

UITGEZEILD:

TEXEL, 13 Sept. Hooghoudt, Hillechiena, Messina.
VLIE, 12 Sept. Rembrandt (st.), Petersburg.
HELVOET, 13 Sept. Bird, Mary, Liverpool.
BROUWERSHAVEN, 13 Sept. De Groot, H. Vincentius van Paulo, en Dietz, S. van Heel, beide (v. Rott.) Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 14 September, in lading naar:

Frankfort.	J. Welter, Frankfort N°. 4.
Dusseldorp.	W. Brugman, Niederrh. N° 7.
Duisburg.	H. Meeuwsen, Niederrhein N°. 5.
Keulen.	W. Vogels, Cölln N°. 14.
Maintz.	W. Keller, Mainz N°. 1.
Mannheim.	A. Baudnin, Urania.
Wezel.	E. T. Beijer, de Hoop.
Urdingen.	J. Demmer, Vrouw Maria.
Heilbron.	G. Mussig, Albert Schmidt.
Manheim en Ludwigsh.	W. van der Poll, Europa.
Ludwigsh en Heilbron.	J. Hell, Johanna.
Maastricht.	B. van Mullekom, Stad Maastricht.

AMSTERDAM, 13 September, vertrokken naar:

Mannh., Ludwigh. en Heilbron. H. P. Disch, Flora.

Rijnhoogte ARNHEM, 13 Sept. 9 p. 9 duim.
KEULEN, 13 „ 5 vt. 9 „

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 12 *September*, *in het O. Z. Heeren-Logement.*

1. Huis en Erve, Leliegracht, RR 94; f 5650, f 600, J. J. Elsenburg, Az. — 2. Dito, N. Z. Achterburgwal, G 293; f 3000, Opgehouden. — 3. Huis, Achterhuis en Erve, Muiderstraat, V 268; f 3850, J. A. van Minden. — 4. Huis en Erve, Rapenburgerplein, V 81; f 1100, f 2, P. Subiese. — 5. Dito, O. Z. Achterburgwal, B 253; f 2050, f 100, Denzelfden. — 6. Dito, Slijkstraat, B 134; f 800, Opgehouden. — 7. Dito, Korte Prinsengracht, UU 573; f 3775, f 100, P. J. Degens. — 8. Dito, Nieuwe Leliestraat, MM 267; f 2700, f 25, J. W. te Bensel. — 9. Dito, Kerkstraat, CC 618; f 3300, f 2, H. Heije. — 10. Huis en Loodsen, *het Blok*, tusschen de Zaag- en Willemspoorten, WW 91 à 94; f 4950, f 25, Opgehouden. 11. Eene partij IJzerwerk, afkomstig van den verbranden Molen; f 295, f 18, Dito. — 12. Een Boomschuit, groot 7 ton, N° 26; f 280, Dito. — 13. Huis en Erve, Egelantierstraat, NN 329*a*; f 1775, J. H. Richard. — 14. Dito, naast voorgaand Perceel, NN 330; f 1750, Denzelfden. — 15. Warmoezierderij en Erve, buiten de Utrechtschepoort op het Hoedenmakerspad, N° 1450 en 1451; niet geveild. — 16. Huis en Erve, Haarlemmerdijk, TT 422; f 4650, f 275, W. F. Stark, Hz. — 17. Twee Huizen en Erven, Lauriergracht, FF 223 en 38; f 3000, Opgehouden. — 18. Twee dito's, als voren, FF 218 en 219; f 2 50, f 50, J. F. Schutte. — 19. Twee dito's, *het Rooshofje*, als voren, FF 220 en 221; f 1675, f 50, J. A. Koppe. — 20. Huis en Erf, Oudekerksplein, I 473; f 5600. - 21. Dito, Trompettersteeg, I 480; f 800; te zamen f 6400, f 400, M. E. Anneveld. — 22. Dito, Nieuwe Leliestraat, MM 288; f 1450, J H. Richard. — 23. Dito, als voren, MM 287; f 900, Denzelfden.

Advertentiën.

Heden overleed op den huize *Hilveroord* bij Hilversum, tijdig voorzien van de laatste genadenmiddelen der H. Kerk, in den ouderdom van ruim 72 jaren, Mevrouw ANNA MARIA AGNES TEN BRINK, eerder weduwe van den heere JOSEPH MOORMANN, laatst van den heer ANTON SINKEL, diep betreurd door hare kinderen, behuwd- en kleinkinderen.

HILVEROORD, Uit aller naam.
den 11 Sept. 1859. E. MOORMANN.

Eenige algemeene kennisgeving. (1816)

(1817) Heden overleed na eene kortstondige doch hevige ziekte, tot mijne en mijner kinderen innige droefheid, voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, mijn geliefde Echtgenoot D. W. BREDEWOLD, in den ouderdom van 59 jaren.

WIJHE, A. BREDEWOLD,
den 12 September 1859. geboren KROMMENDIJK.

(1818) Heden, na voorzien te zijn van de HH. Sacramenten der stervenden, werd onze gemeente in diepe rouw gedompeld, doordien het den almagtigen God behaagde onzen zoo innig geliefden Pastoor, den WelEerw. Heer W. VAN DUYNHOVEN, tot zich te roepen, in den ouderdom van ruim 64 jaren. Een langdurend maar moedvol lijden maakte een einde aan zijn voor ons zoo nuttig leven. Dankbaar zal ZEws ruim 23jarig verblijf in deze gemeente, zoo als Kapellaan en Pastoor in zegenend aandenken blijven.

Namens het R. C. Kerkbestuur van Laren,

LAREN, G. G. BUS.
12 Sept. 1859. R. J. CALIS.
W. DE GRAAF.
J. M. MAJOOR.

(1819) Degenen, die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of onder zich hebben behoorende tot de nalatenschap van den WelEerwaarden Heer PETRUS VERSCHUURE, in leven R. K. Priester, *Pastoor te Udenhout*, aldaar overleden, worden verzocht *vóór den* 15 *October* 1859, daarvan opgave, betaling of afgifte te doen ten kantore van den Notaris A. J. VERSCHURE, te *Tilburg*.

(1814) Een Pastoor vraagt tegen 1° November een **Keukenmeid**, goed kunnende Koken, en als zoodanig gediend hebbende. Voorzien van goede getuigschriften, melde men zich met *franco* brieven onder Letter K. K. bij A. M. VAN DIJK, Boekhandelaar te Delft.

Wordt gevraagd op eene ***R. K. Armenschool***, een ***HULPONDERWIJZER*** en een ***KWEEKELING.*** Zij die, de vereischte bekwaam- en geschiktheid bezittende, verlangen geplaatst te worden, melden zich daartoe aan, vrachtvrij, onder Lr. K. L, bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel hoek Beulingstraat te Amsterdam. (1821)

Bij den Uitgever dezer Courant is verkrijgbaar:

Graduale en Antiphonarium in 8°.

De prijs van den Graduaal in lederen band is f 4.00
Idem van den Antiphonarium f 2.75

WEENEN, 21 Mei 1859.

Uit eene Chemische Analyse van ***RAREY'S PAARDEN- en VEEVOEDER*** is gebleken, dat hetzelve zoodanige plantaardige bestanddeelen bevat, welke geheel tot voeding van het Vee strekken, met uitsluiting van alles, wat aan dit oogmerk niet voldoet, zoodat ***RAREY'S PAARDEN- en VEEVOEDER*** als het ware eene ***Essens der Plantaardige Voedingstoffen*** daarstelt.

DE ONDERGETEEKENDE is overtuigd, dat gemeld Voedingsmiddel volkomen beantwoordt aan de principen der Physiologische Scheikunde en dat het gebruik van dit alle Voedingselementen voor plantenvretende Beesten bevattende Voedsel niet alleen de gezondheid en kracht van Paarden en Vee verhoogt, maar zelfs vele ziekten voorkomt.

RAREY'S PAARDEN- en VEEVOEDER kan dus met het volste regt aan alle Paarden- en Veebezitters aanbevolen worden.

(Get.) **JOHANN FLORIAN HELLER**,
Hoogleeraar, *Med. et Chem. Dr.*, *President van het K. K. Patholog. Chem. Institut, ens.*

BERLIJN, 19 Augustus 1859.

De uitwerking van ***RAREY'S PAARDEN- en VEEVOEDER***, hetwelk alle andere door mij beproefde Producten verre overtreft, heeft mij ten hoogste voldaan, weshalve ik het aan alle Paardenbezitters met den meesten aandrang aanbeveel. Sedert lang laat ik mijne Paarden daarmede voeden en kan dus uit eigen ondervinding betuigen, dat ***Rarey's Paarden- en Veevoeder de Gezondheid, Kracht en Schoonheid der Paarden buitengewoon bevordert.***

(Get.) **H. FÜRSTENBERG**,
Stalmeester aan de Hoogeschool en de Vereenigde Artillerie- en Ingenieurschool.

RAREY'S PAARDEN- EN VEEVOEDER

herstelt de Stamina, kracht en spieren van vermagerde en ziekelijke PAARDEN, OSSEN, KOEIJEN, KALVEREN, SCHAPEN en VARKENS.

Het veroorzaakt geene extra kosten, omdat het veel beter en meer voedsel geeft dan de 7½ Cents, die het kost, in Koren, Hooi, enz., geven zoude. Het grootste voordeel daarbij is echter de buitengewone verbetering, die dit Voeder bewerkt in de verteringsorganen, de Stamina en het geheele gestel der Paarden, die door het gebruik daarvan in staat worden gesteld, veel meer werk te verrigten.

Het geeft buitendien moed aan zieke, afgematte en oude, oogenschijnlijk afgebruikte PAARDEN, en geeft in korten tijd het fijnste vleesch aan Vee in het algemeen; verbetert en vermeerdert de melk der Koeijen, door dezelve in staat te stellen, al het voedzame van het gewone Voeder te nuttigen. [illegible] verbetert verder het uitzien en de waarde van Paarden en Vee van 20 tot 30 pCt. in korten tijd.

In Blikken Bussen van 45 Rantsoenen f 4.50; van 90 R. f 9; in Vaten van 450 R. f 40, en van 1000 R. f 75, zijnde 7½ Cent per Rantsoen.

RAREY & C°., St. Jame's Chambers, Regent's Quadrant, London,
en in Holland te onbieden door
(1820) **F. VON WINDHEIM & C°.**, Verkoophuis, Amsterdam, en hunne bekende Dépôts in de Provinciën.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.